

GIYBET: SÖYLENMESİ KOLAY TELAFİSİ ZOR

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ
إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم
بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا
فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ

Cumanız Mübarek Olsun Aziz Mü'minler!

Bir gün Peygamberimiz (s.a.v.)'in eşi Aişe validemiz, Safiyye validemizin boyunun kısa olduğunu ima etmişti. Bunun üzerine Allah'ın Resûlü şu ikazıyla gıybetin ne kadar kötü bir tutum olduğuna dikkat çekti: “Ey Aişe! Sen öyle bir söz söyledin ki, o söz denize karışsaydı denizin suyunu bile kirletirdi.”¹

Aziz Mü'minler!

Gıybet, bir kardeşimizi hoş olmayan sözlerle anmaktır. Yokluğunda onun onur ve haysiyetini zedelemektir. Kul hakkına girmektir. Gıybet, güven ve samimiyete, huzur ve muhabbete, birlik ve beraberliğe, hâsılı kardeşliğe saplanan bir hançerdir. İnsanlıkla bağdaşmayan, Mü'mine yakışmayan, bireyi ve toplumu sarsan çirkin bir tutum ve davranıştır. Bu yüzden Yüce Rabbimiz, Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurarak gıybeti haram kılmıştır: “Ey iman edenler! Zannın çoğundan kaçın. Çünkü öyle zanlar vardır ki günahdır. Birbirinizin özelini araştırmayın. Birbirinizin gıybetini yapmayın. Biriniz ölmüş bir kardeşinin etini yemekten hiç hoşlanır mı? Bundan tiksindiniz değil mi? O hâlde Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah, tövbeyi çok kabul edendir, çok merhametlidir.”²

Kardeşlerim!

Bizler, birbirine iman kardeşliği ile bağlı Mü'minleriz. Bu kardeşlik, bir binanın birbirine kenetlenmiş yapı taşları gibi sapsağlam bir kardeşliktir. Bu kardeşlikte kardeşler birbirine emanettir. Kardeşimizin canı bizim canımızdır. Onur ve haysiyeti bizim onur ve haysiyetimizdir. Birbirimizi en ufak bir îma ile dahi incitmemek bu kardeşliğin bir gereğidir. Gönül erlerinden birinin şu sözü bu gerçeği ne de veciz ifade etmektedir: “Sakın incitme bir canı. Yıkarsın arş-ı Rahmân'ı.”

Aziz Kardeşlerim!

Günlük hayatımızda zihinlerimiz türlü haberlerle yorgun düşmektedir. Kulaklarımız, arzu edilen edilmeyen nice sözler işitmektedir. Özellikle kitle iletişim araçları ve sosyal medyada çoğu zaman dedikodu, yalan, iftira gibi çirkin sözler, ilgi ve merak uyandıracak şekilde sunulabilmektedir. Zaman zaman sorumsuz ve şursuzca yayınlanan asılsız haber ve yorumlarla insanların onur ve haysiyeti hedef alınabilmektedir. Oysa Peygamberimiz (s.a.v.), Müslümanı “**elinden ve dilinden emin olunan insan**”³ diye tanımlamıştır.

Kardeşlerim!

Resûlullah (s.a.v.), şu hadisiyle gıybet, dedikodu, su-i zan ve özel halleri araştırma gibi Mü'mine yakışmayan durumlardan uzak durmayı emretmiştir: “Birbirinizin gıybetini yapmayın. Gizli hâllerinizi araştırmayın. Çünkü her kim insanların gizli hâllerini araştırırsa Allah da onun gizli hâlini araştırır. Ve neticede onu evinde bile olsa rezil eder.”⁴

Resûl-i Ekrem Efendimiz, “Allah'a ve ahiret gününe iman eden ya hayır konuşsun ya da sussun.”⁵ buyurmuştur. Her duyduğunu söylemesinin, kişiye günah olarak yeteceğini bildirmiştir.

Değerli Kardeşlerim!

Dilimiz, fitne ve fesat için değil; her daim güven ve itimat, huzur ve sükûnet için dönsün. Sözlerimiz, gıybet ve dedikodu, iftira ve yalan için değil; sadakat ve doğruluk için dökülsün. Kelamımız, kin, nefret ve düşmanlığa değil; ülfet, muhabbet ve kardeşliğe vesile olsun. Unutmayalım ki, o büyük gün ebedi nimetlere kavuşacak olanlar, zihnine, gönlüne, diline, eline, hâsılı bütün bedenine sahip çıkan ve hayata Mü'mince bakanlardır.

Hutbemizi Peygamberimiz (s.a.v.)'in şu duasıyla bitirmek istiyorum: “Allah'ım! Kulağımın, gözümün ve dilimin şerrinden, kalbimin kötülüğünden sana sığınırım.”⁷

Hazırlayan: Hüseyin BOSTANCI
Vaiz-Kur'an Kursu Öğreticisi

Kaynaklar:

1. Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 51; Ebû Dâvûd, Edeb, 35
2. Hucurât, 49/12
3. Buhârî, İmân, 4
4. Ebû Dâvûd, Edeb, 35
5. Buhârî, Rikâk, 23
6. Ebû Dâvûd, Edeb, 80
7. Tirmizî, Daavât, 74; Ebû Dâvûd, Vitir, 32